

ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

*Колотій В. Ю.,
здобувачі вищої освіти СВО «Бакалавр»
факультету обліку та фінансів*

*Науковий керівник – Єгорова О. В.,
кандидат економічних наук, доцент*

Сільське господарство, при якому синтетичні добрива, пестициди, регулятори росту рослин та кормові добавки свідомо повністю виключають або мінімізуються називають органічним, екологічним або біологічним сільським господарством. В органічному землеробстві не використовують мінеральні та хімічні добрива, отрутохімікати, а з шкідниками борються біологічними методами – шумами, світлом, пастками, температурними режимами. У тваринництві використовують корми без консервантів, утримують худобу та птицю без антибіотиків та гормонів-стимуляторів зростання, збудників апетиту, у безстресових умовах утримують й транспортують. Під час переробки продукції заборонені штучні ароматизатори, барвники, рафінування, мінералізація та інші прийоми, що вбивають поживні властивості продукту.

Останніми роками в Україні, як і у світі в цілому, виробництво екологічно чистих продуктів набуває все більшої популярності й воно може стати для України пріоритетним напрямком розвитку сільського господарства. Проте, досягти цієї мети можливо лише за умови комплексного дослідження факторів, що перешкоджають розвитку органічного сільськогосподарського виробництва, та розробці заходів щодо подолання їх негативного впливу.

Серед головних переваг органічного сільського господарства:

- екологічні: збереження екологічного балансу середовища, зниження техногенного впливу на ґрунти та природні води, збереження та відновлення ґрунтів, біорізноманіття рослин й тварин в агроландшафтах;
- соціальні: забезпечення населення якісними продуктами, покращення здоров'я нації, підвищення зайнятості та добробуту населення;
- економічні: підвищення конкурентоспроможності продукції, зростання рентабельності виробництва. [2]

Одним з основних рушіїв розвитку органічного сільського господарства є можливість експорту продукції. Експорт української органічної продукції втричі перевищує обсяг внутрішнього споживчого ринку і 2019 р. становив 99 млн євро. Найбільшу кількість вітчизняної органічної продукції Україна експортувала у Нідерланди, Німеччину, США, Швейцарію, Італію. Наша країна посіла перше місце за обсягами експортованої органічної продукції до ЄС. Основними видами експортованої продукції є зернові, олійні, ягоди, гриби, горіхи, фрукти, тобто переважно органічна сировина. [3]

Також розвивається й внутрішній український споживчий ринок органічної продукції. Зацікавленість споживачів у здоровому та повноцінному харчуванні зростає, одночасно підвищується свідомість щодо збереження навколишнього середовища.

Головні фактори, що перешкоджають розвитку внутрішнього ринку органічної продукції в Україні:

- низька купівельна спроможність населення;
- переважання експорту органічної сировини;
- недостатність знань споживачів про органічну продукцію;
- недосконале інституційне забезпечення та відсутність державної фінансової підтримки;
- інноваційна пасивність виробників та управлінських структур;
- слабка обізнаність виробників щодо органічного виробництва.

Стримують органічне виробництво перешкоди для українських товаровиробників зайняти вагоме місце на світовому ринку. Зрозуміло, що уряди європейських країн захищають своїх виробників і новим гравцям надзвичайно важко зайняти частку ринку традиційних товарів у Європі.

Процес переходу на органічне господарювання в Україні на сьогодні супроводжується певними ризиками та необхідністю вирішення низки проблем. Це низька технологічна культура агровиробництва всіх рівнів, починаючи від особистого селянського господарства до великих аграрних об'єднань; відсутність відповідної законодавчої й нормативної бази; часткові втрати урожаю на перехідному періоді у зв'язку зі зменшенням обсягів виробництва продукції (особливо це актуально для господарств, що застосовували інтенсивні технології), хоча ці втрати дещо компенсуються вищою ціною на органічну продукцію; все ще низький рівень обізнаності населення і виробників щодо переваг органічного землеробства та самих органічних продуктів.

Вважаємо що головною причиною гальмування розвитку органічного господарства в Україні є брак фінансових ресурсів, відсутність державної підтримки органічного виробника. Основним джерелом фінансування витрат у вітчизняних аграрних підприємств є їх власні кошти, адже через відсутність сприятливого інвестиційного клімату та стабільного економічного та політичного стану в державі інвестори з обережністю вкладають кошти у дану сферу. Тому для України актуальним питанням є збільшення державної участі у фінансуванні органічного напрямку аграрних підприємств.

Список використаних джерел

1. Бойко Л. О. Органічне виробництво в Україні: перспективний напрям сталого розвитку *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип. 1. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 87-95.
2. Кравцов Д. Органічне сільське господарство: 5 основних переваг. UHBDP: *веб-сайт*. URL: <https://uhbdp.org/ua/eco-technologies/articles/1813-orhanichne-silske-hospodarstvo-5-osnovnykh-perevah> (дата звернення: 15.12.2020).
3. Україна – на другому місці за експортом органічної продукції до ЄС. УКРІНФОРМ: *веб-сайт*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3040089-ukraina-na-drugomu-misci-za-eksportom-organichnoi-produkcii-do-es.html> (дата звернення: 15.12.2020).